

Список використаних джерел

1. Гой Т. П. Диференціальні рівняння : навчальний посібник / Т. П. Гой, О. В. Махней. – Івано-Франківськ : Сімик, 2012. – 352 с
2. Дж. Марри, Нелинейные дифференциальные уравнения в биологии. Лекции о моделях; Изд-во: М.: Мир, 1983 г.
3. І. М. Ляшенко, М. В. Коробова, І. А. Горіцина ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - К.: Київський університет, 2010. - 319 с.
4. Математичні пакети: їх роль в освіті. URL: <http://hypertextbook.com/eworld/packages/>.

УДК 330.4

*Підруцький Д.А., здобувач гр. КН-21-А
Половенко Л.П., к.пед.н, доцент,
доцент кафедри прикладної
математики*

МОДЕЛЬ ХАРРОДА-ДОМАРА:ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Модель Харрода-Домара або ж модель гарантованого темпу росту доволі давно сформована та видана, але все ще не втрачає своєї значущості. З її допомогою ми можемо зобразити модель економічного зростання. На даний момент Модель Харрода-Домара по більшій частині використовують, як основу для наступних досліджень.

Формування цієї моделі почалося ще з середини 20 ст., коли два відомі для тих часів економісти: Рой Харрод, який дослідив модель та описав її в «Нарисі теорії динаміки» [1] та Освій Домар опублікував модель в «Нарисі по теорії економічного зростання» [2]. З часом вже інший економіст Р. Солоу об'єднав дві моделі в одну та назвав її, в честь авторів, моделлю Харрода-Домара, яку представив у статті «Вклад в теорію зростання». В подальшому дана модель після всього не зазнавала значних змін, схоже вона все ще знаходить своє місце в сучасних дослідженнях.

Метою дослідження моделі Харрода-Домара є аналіз актуальності даної моделі в сучасних дослідженнях.

Розглянемо схему моделі Харрода-Домара та її критерії, оцінімо графік моделі, представлений у Вікіпедії [3].

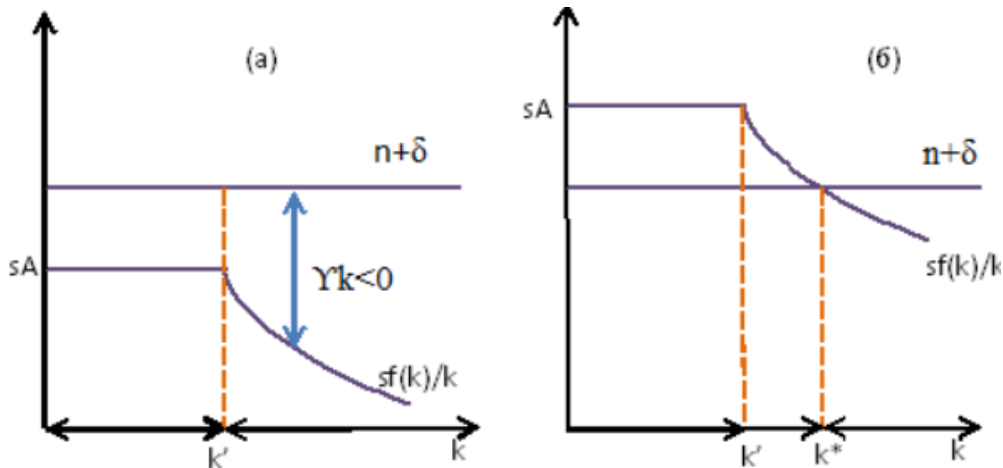

Рис.1 Графіки моделей Харрода – Домара

Виділимо з рис. 1, декілька передумов, та окреслимо основні позначення в графіках:

- K – капітал, від якого залежить випуск ресурсу.
- σ – темпи підвищення продуктивності праці.
- s – коефіцієнт продуктивності капіталу.
- n – постійні екзогенні темпи розширення пропозиції.
- K/Y – постійна капіталоємність (обсяг капіталу для випуску продуктів).
- S – постійна схильність збереження руху траєкторії, яка при збільшенні ВВП доходу на ΔY – об'єм заощаджень, збільшиться і буде $= s\Delta Y$.
- I – інвестиції, де $I=S$, тобто зростання заощаджень у зв'язку зі зростанням доходу призводить до збільшення інвестицій.

Тож далі згідно нашої задачі, виокремимо переваги та недоліки даної моделі, де до переваг віднесемо наступні:

- можливість точної побудови моделі, при виконанні всіх умов, хоч це і є результатом моделі;
- модель може пояснити високі темпи зростання бідних регіонів (регіонів з негативним торговим балансом, незначними початковими збереженнями, які в них);
- демонстрація збільшення темпів росту в самій моделі, яка згідно Вікіпедії [3] досягається за рахунок перерозподілу капіталу з сектору споживчих товарів в сектор інвестиційних товарів.

В той час, як до основних недоліків можна віднести наступні:

- згідно умови моделі, в ній немає різниці між приватними та державними витратами та інвестиціями, а також вона не припускає, що в майбутньому державні інвестиції можуть «витіснити» приватні;
- модель може мати нестабільний рух траєкторії зростання економіки, через те що економіка регіону може змінювати свій рух;

- модель, згідно Вікіпедії [3], не може пояснити виникнення будь-яких потоків коштів і робочої сили між різними регіонами при порушенні сталого руху економіки;
- оскільки в моделі не прописані деякі критерії, то вони, а саме неекономічні чинники зовнішньої торгівлі та можливі зміни курсу уряду, будуть ігноруватись в даній моделі.

На початку створення цієї моделі вона мала велику популярність, модель до цих пір використовується, але служить в наш час здебільшого як непогана основа для наступних досліджень, виявляючи лише незначний вплив на сучасні економічні дослідження.

Список використаних джерел

1. Р. Харрод «Нарис теорії динаміки»
2. О. Домар «Нарис по теорії економічного зростання»
3. Модель Харрода – Домара. Вікіпедія. URL: [Модель Харрода — Домара — Вікіпедія \(wikipedia.org\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Модель_Харрода_—_Домара)

УДК 519.2

*Федоренко Є. О., здобувач 3 курсу
факультету інформаційних і
прикладних технологій
Ніколюк П. К., доктор фізико-
математичних наук, професор
кафедри інформаційних технологій*

ЗАСТОСУВАННЯ ЕКСТРАПОЛЯЦІЇ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОНОМІНИХ ДАНИХ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Екстраполяція може показати прогнози змін в даних. Питання постає в тому, наскільки математична екстраполяція підходить для оцінки процесів фінансової природи. Прогнозування використовується у фінансовій сфері, коли компаніям необхідно складати плани на майбутнє, а гравцям ринку передбачати його майбутню кон'юнктуру (місткість ринку, обсяг продажу товару, ціна тощо). Мета роботи це зробити висновок про допустимість використання екстраполяції в різних економічних задачах.

Екстраполяція це тип оцінки значення змінної на основі її зв'язку з іншою змінною за межами початкового діапазону спостережень. Вона подібна до інтерполяції, яка показує значення між відомими спостереженнями, але екстраполяція вважається менш точною та ймовірність помилки в неї вища [1].